

4075
01.03.2017

12291

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Betül Sayan Kaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz Kerestecioğlu

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de 2017 yılı Ocak ve Şubat aylarında haber portalı Bianet'in yerel ve ulusal gazetelerden, haber sitelerinden ve ajanslardan derlediği haberlere göre toplam 53 kadın, kocaları, eski kocaları, sevgilileri, eski sevgilileri, abileri, babaları, erkek akrabaları ya da hiç tanımadığı erkekler tarafından öldürülmüştür. Üstelik bu rakam yalnızca basına yansıyan kadın cinayetlerinden gazetecilerin derlediklerini kapsamaktadır. Adli makamlardan saklanan, basına yansımayan, kaza veya intihar süsü verilen cinayetlerin de yaşandığını ve tablonun çok daha endişe verici olduğunu biliyoruz. ***Ne var ki bugüne dek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına konuyla ilgili ilettiğim soru önergelerine yanıt verilmemiştir.***

6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden bu yana dört buçuk sene geçti. Yine Türkiye, 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi) imzacısı ve Anayasa'nın 90. maddesi gereğince usulüne uygun olarak tarafıdır. Fakat ne yazık ki, izleme raporlarından edindiğimiz bilgilere göre 6284 Sayılı Kanun'un ve uluslararası sözleşmelerin gerekleri yerine getirilmemektedir.

Avrupa Parlamentosu'nun 1998'de çıkardığı tavsiye kararına göre her yedi bin 500 kişilik nüfus için sığınma evlerinde bir kişilik yer olmalıdır. İstanbul Sözleşmesi de yeterli sayıda, uygun ve kolayca ulaşılabilir sığınağın hazırlanmasını sağlamak üzere gereken yasal veya diğer tedbirleri almakla Türkiye'yi yükümlü kılmıştır. Oysa Bakanlığınızın Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı'nın sığınma merkezlerine ilişkin sorularına verdiği 27.07.2015 tarihli yanıtı göre, Türkiye'de toplam 132 sığınaktaki toplam kapasite 3402'dir. Yani yaklaşık her 23 bin kişilik nüfus için sığınma evlerinde bir kişilik yer vardır. Türkiye gibi kadına yönelik şiddetin yoğun biçimde yaşandığı bir ülkede, ulaşılabilir sığınak sayısının minimum standardın üzerine çıkarılması gerekirken Belediye Kanunu'nun eski halinde yer alan 50 bin nüfuslu belediyelerin sığınak açmasını öngören madde, yeni Belediye Kanunu ile 100 bin kişiye çıkarılmıştır.

Üstelik 6284 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle açılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) yönetmeliğinde, şiddete uğrayan kadınların güçlendirilmesi hedefinden bahsedilmesine rağmen söz konusu merkezlerden hizmet alan kadınlarla yapılan görüşmelere dayanan raporlara göre kadınlar sığınaklarda önemli sorunlar yaşamaktadır. Bildiğiniz üzere, pek çoğu derin travmalar yaşayarak, evlerini, sosyal çevrelerini arkalarında bırakarak sığınağa yerleşen kadınlara sığınak personeli belirli ilkelerle yaklaşmalıdır. Örneğin 1990 yılında kurulan ve şahsımın da kurucularından olduğu Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nda *"hiç kimse hiçbir kadının şiddeti provoke ettiğini, ya da hak ettiğini düşünmez. Kadına yönelik şiddeti üreten toplumsal önyargıların, değerler sisteminin sorgulanması amaçlanır."*

Oysa Bakanlığınıza bağlı sığınaklarda, güvenlik adı altında kadınların iletişim olanaklarının kısıtlandığını, sığınağa giriş-çıkış saatlerinin kısıtlı olması nedeniyle iş veya ev aramak gibi konularda zorluklar yaşadıklarını, can güvenliği riski yaratacağı gerekçesiyle çalışmalarına izin verilmediğini, kadınların sığıntan sonra bir hayat kurmak konusunda çıkışsız hissettiklerini, sığınak çalışanlarının davranışları konusunda sıkıntı yaşadıklarını, çalışanların ihtiyaçlarını keyfi olarak karşıladığını ve hakarete bulunduklarını belirten kadınların ifadeleri Mor Çatı'nın hazırladığı 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları İzleme Raporuna yansımıştır. Başvurucu kadınların birçoğu aşağılandıklarından, üstelik Kanun'da belirtilmesine karşın psikolojik, maddi ve ayni destek alamadıklarından, sığınakların yalnızca kendileri için konaklama işlevi gördüğünden, güçlendirici çalışmalarda bulunulmadığından bahsetmişlerdir.

Ne var ki, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı biz feminist kadınlarca kurulduğu günden beri; fiili olarak sığınakların ancak aile değil kadın odaklı çalışarak, aileyi koruyan değil kadınları güçlendiren ve özgürleştiren bir eksende destek vererek ve dayanışmayı esas alarak kadınların hayatlarında olumlu etki bırakabileceklerini biliyoruz.

Bu bağlamda;

- 1) 2016 yılında ve 2017 yılı Mart ayına kadar kaç kadın kocaları, eski kocaları, sevgilileri, eski sevgilileri, abileri, babaları, erkek akrabaları ya da hiç tanımadığı erkekler tarafından öldürülmüştür?
- 2) Bakanlığınız kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddete ilişkin bir veri tabanı tutmakta mıdır?
- 3) 2017 yılı Mart ayı tarihi itibari ile kurumunuza bağlı, belediyelere bağlı ve sivil toplum kuruluşlarına bağlı toplam kaç kadın sığınağı vardır ve bu sığınaklar hangi illerde bulunmaktadır?
- 4) Nüfusu 100 binin üzerindeki belediyelerin sığınak açıp açmadıkları Bakanlığınızca denetlenmekte midir? Vekili bulunduğum İstanbul ilinde İstanbul Büyükşehir Belediyesine ve İlçe Belediyelerine bağlı kaç sığınak bulunmaktadır? Sığınak açmayan belediyeler üzerinde Bakanlığınızın bir yaptırımını var mıdır?
- 5) 2017 yılı Mart ayı tarihi itibari ile kurumunuza bağlı kaç İlk Adım Merkezi/İstasyon vardır ve bu merkezler hangi illerde bulunmaktadır?
- 6) Bu sığınakların toplam kapasitesi ne kadardır? Mart 2017 itibariyle sığınaklarda kaç kadın ve çocuk kalmaktadır?
- 7) Mevcut sığınaklarda, ŞÖNİM'lerde ve İlk Adım Merkezleri'nde kaç görevli çalışmaktadır? Görevlilerin kaç hizmet alımı yoluyla istihdam edilmektedir? Bu görevlilerin icra ettikleri meslekler nedir? Görevli personeller mesleki donanımlarının yanı sıra kadına yönelik şiddetle mücadele ve şiddete maruz kalan kadın ve çocuklara destek sunmaya ilişkin ne tür eğitimler almışlardır?
- 8) Hizmet alımı yoluyla (işin bir bölümü taşeronla devredilerek) istihdam edilen personeller, sığınaklarda, ŞÖNİM'lerde ve İlk Adım Merkezleri'nde ortalama ne kadar süreyle çalışmaktadır?
- 9) ŞÖNİM'lere başvuran kadınların maruz kaldığı, 6284 sayılı Kanun ve İstanbul Sözleşmesi ile çelişen kötü muamelelerle ilgili Bakanlığınızın başlattığı bir soruşturma var mıdır?
- 10) Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesine Dair Yönetmelikte, on iki yaşından büyük erkek çocuğu olan kadınlar ile engelli çocuğu bulunan kadınlar için veya konukevi bulunmayan ilçelerde sığınağa başvuran kadınlar için bağımsız bir ev kiralanabileceği, masrafların sığınak bütçesinin ilgili kalemlerinden ödeneceği belirtilmiştir. Oysa pek çok kadın, talep etmesine rağmen bu hizmetten yararlanamadığını, bu sebeple sığınaklara yerleşemediklerini veya çocuklarını şiddet gördükleri ortamda bırakmak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Bakanlığınız söz konusu masraflar için sığınaklarda bir kalem ayırmış mıdır? Kanunun

12291

yürürlüğe girdiği günden bu güne, kurumlarınıza başvuran kaç kadın bu hizmetten faydalanmıştır?

- 11) Sığınaklarda kalan kadınlar, bilgilerinin gizliliği ile ilgili önemli sorunlar yaşadıklarını belirtmektedirler. Şiddet uygulayan erkekler, çocuklarının okul bilgilerini E-okul sisteminden kontrol ederek veya Sağlık Bakanlığı'na bağlı randevu hattı üzerinden kadınların randevu aldıkları hastaneleri tespit ederek kadınlara ulaşmışlardır. Bakanlığınızın şiddet gören kadınların bilgilerinin gizliliğini temin etmek amacıyla diğer Bakanlıklarla eşgüdümlü yürüttüğü bir çalışma var mıdır?